

ΑΠΟΦΑΣΗ 9/2021

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την 26-11-2020 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυόμενου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα αναπληρωματικά μέλη Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου, ως εισηγητής, και Γρηγόριος Τσόλιας, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη και Χαράλαμπου Ανθόπουλου αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, ο Ιωάννης Λυκοτραφίτης, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4680/02-07-2019 καταγγελία, η οποία αφορούσε σε αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας (μήνυμα SMS) από την Α για προώθηση της υποψηφιότητάς της στις βουλευτικές εκλογές της

Σύμφωνα με την ως άνω καταγγελία, ο καταγγέλλων έλαβε την ..., στο κινητό του τηλέφωνο με αριθμό ... σύντομο γραπτό μήνυμα (SMS) από την καταγγελλόμενη

(ως αποστολέας του μηνύματος εμφανίζεται ο αριθμός ...), το οποίο ήταν πολιτικού χαρακτήρα για σκοπούς προώθησης της υποψηφιότητάς της στις επικείμενες βουλευτικές εκλογές της ..., χωρίς να έχει – όπως ισχυρίζεται ο καταγγέλλων– οποιαδήποτε προηγούμενη σχέση μαζί της ούτε με το πολιτικό κόμμα με το οποίο ήταν υποψήφια.

Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της εν λόγω καταγγελίας, απέστειλε στην καταγγελλόμενη το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4680-1/25-07-2019 έγγραφο με το οποίο ζήτησε τις απόψεις της επί των καταγγελλομένων, θέτοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές που έχει εκδώσει η Αρχή για την πολιτική επικοινωνία.

Η καταγγελλόμενη απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6284/18-09-2019 έγγραφο, στο οποίο αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής συνοπτικώς αναφερόμενα:

- 1) Εκτός από τις ομιλίες, συγκεντρώσεις, συνεντεύξεις και πάσης φύσεως πολιτικές εκδηλώσεις, για το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας έχει επιλέξει και την αποστολή γραπτών μηνυμάτων (sms), η οποία διενεργείται αποκλειστικά από το πολιτικό γραφείο της.
- 2) Οι παραλήπτες των εν λόγω μηνυμάτων - sms είναι φυσικά πρόσωπα που περιλαμβάνονται στο πολιτικό αρχείο της.
- 3) Άσκησε την πολιτική επικοινωνία με σεβασμό στην κείμενη νομοθεσία και, ειδικότερα, στις διατάξεις της Οδηγίας της Αρχής 1/2010 σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων προς τον σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας. Για το λόγο αυτό, παρεχόταν πάντοτε στους αποδέκτες των σύντομων γραπτών μηνυμάτων (sms) η δυνατότητα να ασκούν με τρόπο εύκολο και σαφή το δικαίωμα αντίρρησης στη λήψη μηνυμάτων πολιτικής επικοινωνίας.
- 4) Ο εν λόγω τηλεφωνικός αριθμός ήταν νομίμως καταχωρημένος στο αρχείο της, ως στοιχείο επικοινωνίας με συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο, ως υποκείμενο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ωστόσο, το εν λόγω φυσικό πρόσωπο στο αρχείο της δεν ήταν ο φερόμενος ως τωρινός κάτοχος του εν λόγω τηλεφωνικού αριθμού και καταγγέλλων, αλλά άλλο φυσικό πρόσωπο, από το οποίο ο συγκεκριμένος τηλεφωνικός αριθμός είχε

αποκτηθεί νομίμως στο πλαίσιο πολιτικής επαφής.

- 5) Ο καταγγέλλων δεν άσκησε ουσιαστικά ενώπιον της καταγγελλόμενης, ως υπευθύνου επεξεργασίας, οποιοδήποτε από τα δικαιώματα ενημέρωσης, πρόσβασης ή αντίρρησης. Αντίθετα, έστειλε στην καταγγελλόμενη απαντητικό sms με υβριστικό χαρακτήρα, στο οποίο, λόγω του χαρακτήρα του, δεν απάντησε η καταγγελλόμενη, αλλά διέγραψε τον επίμαχο τηλεφωνικό αριθμό από τους καταλόγους, που τηρεί στα αρχεία της.

Η Αρχή, στη συνέχεια, απέστειλε στην καταγγελλόμενη το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/4680-2/27-09-2019 έγγραφο με το οποίο ζητούσε πρόσθετες διευκρινίσεις. Η καταγγελλόμενη απάντησε εκ νέου με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8025/20-11-2019 έγγραφο, στο οποίο αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής συνοπτικώς αναφερόμενα:

- 1) Ο επίμαχος τηλεφωνικός αριθμός ήταν νομίμως καταχωρημένος στο αρχείο της στο όνομα: «Β, ..., [περιοχή] Φ». Άρα, η καταγγελλόμενη δηλώνει ότι τίθεται θέμα νομιμοποίησης του καταγγέλλοντος για την υποβολή της καταγγελίας.
- 2) Νομική βάση της επίμαχης επεξεργασίας (αποστολή σύντομου γραπτού μηνύματος - sms πολιτικής επικοινωνίας) είναι το άρθρο 4 παρ. 5 της υπ' αριθμ. 1/2010 Οδηγίας της Αρχής.
- 3) Από έλεγχο στην εφαρμογή «Αντίστροφη Αναζήτηση με Αριθμό Τηλεφώνου – 11888» προέκυψε ότι ο επίμαχος τηλεφωνικός αριθμός ... δεν είναι καταχωρημένος στο όνομα του καταγγέλλοντος Γ, γεγονός που θεμελιώνει τόσο το απαράδεκτο όσο και το αβάσιμο της καταγγελίας.

Περαιτέρω, ο καταγγέλλων συμπλήρωσε την αρχική του καταγγελία, αρχικά με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6291/18-09-2019 έγγραφό του, ύστερα από σχετικό ερώτημα της Αρχής, με το οποίο του κοινοποιήθηκε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6284/18-09-2019 έγγραφο της καταγγελλόμενης. Σε αυτό το συμπληρωματικό έγγραφο, ο καταγγέλλων δηλώνει ότι ο εν λόγω τηλεφωνικός αριθμός ανήκε σε ένα γονιό του και μεταφέρθηκε στο όνομά του το ... μετά τον θάνατο του γονιού. Επιπλέον, δεν ζήτησε τη διαγραφή του αριθμού του γιατί ο τρόπος για τη διαγραφή που πρότεινε η καταγγελλόμενη θεώρησε ότι δεν ήταν αποδεκτός και ενδεχομένως

επικίνδυνος (επίσκεψη σε άγνωστη ιστοσελίδα και άνοιγμα άγνωστου online αρχείου).

Στη συνέχεια, ο καταγγέλλων έστειλε νέο συμπληρωματικό έγγραφο, το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8029/21-11-2019, με το οποίο δηλώνει ότι ο τηλεφωνικός αριθμός ανήκε από το ... μέχρι περίπου το ... στη μητέρα του Β, και στη συνέχεια μέχρι το ... στον πατέρα του Δ. Πιστεύει ότι προ ... είχαν συμμετάσχει σε κάποιο συνέδριο του ... όπου πιθανότατα είχαν δώσει το νούμερο σαν τηλέφωνο επικοινωνίας. Ωστόσο, αναφέρει ότι είναι σίγουρος ότι δεν είχαν καμία επαφή με κάποιον άλλο πολιτικό φορέα από το ... και μετά λόγω προβλημάτων υγείας τους, ενώ έχουν αποβιώσει πλέον και οι δύο.

Απαντώντας στα όσα αναφέρει η καταγγελλόμενη στο το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8025/20-11-2019 έγγραφό της, ο καταγγέλλων απέστειλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8184/26-11-2019 συμπληρωματικό έγγραφο. Σε αυτό αναφέρει ότι, όπως του εξήγησε ο πάροχός του η ..., ο λόγος που η εφαρμογή 11888 δείχνει ακόμα τον παλιό κάτοχο του τηλεφωνικού αριθμού είναι ότι ο ίδιος, ως νέος κάτοχος, ζήτησε να μην φαίνονται τα στοιχεία του σε τηλεφωνικούς καταλόγους, οπότε η υπηρεσία 11888 δείχνει τον παλιό κάτοχο. Σε κάθε περίπτωση, μαζί με το εν λόγω έγγραφο προσκόμισε και βεβαίωση κατόχου της σύνδεσης με τον εν λόγω τηλεφωνικό αριθμό από τον πάροχό του.

Στη συνέχεια, η Αρχή κάλεσε με το υπ' αριθμ. πρωτ Γ/ΕΞ/4680-1/07-07-2020 έγγραφο την καταγγελλόμενη σε ακρόαση προκειμένου να συζητηθεί η ως άνω καταγγελία καθώς και η γενική πρακτική που ακολουθήθηκε από την υποψήφια για την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα με ηλεκτρονικά μέσα.

Στη συνεδρίαση της 17-07-2020 παρέστη ο Σωτήριος Παπαμιχαήλ με ..., ο οποίος εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του. Ακολούθως η καταγγελλόμενη υπέβαλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5374/31-07-2020, συμπληρωματικό του πρώτου, υπόμνημα. Στο εν λόγω υπόμνημα, επιπλέον των προηγούμενων εγγράφων, αναφέρονται τα εξής συνοπτικώς αναφερόμενα:

- 1) Ο καταγγέλλων ψευδώς δηλώνει στο έντυπο της καταγγελίας ότι είναι ο κύριος του εν λόγω τηλεφωνικού αριθμού, δεν απάντησε στις υπ' αριθμ. 2, 3 και 4 ερωτήσεις και άρα δεν τεκμηριώνεται η δυνατότητα υποβολής

καταγγελίας.

- 2) Ο καταγγέλλων δεν ζήτησε διαγραφή από το αρχείο, και κατά συνέπεια αποδυναμώνεται το δικαίωμά του να προσφύγει στην Αρχή.
- 3) Ο τηλεφωνικός αριθμός ανήκε διαδοχικά από το ... ως το ... στη μητέρα του καταγγέλλοντος, η οποία είχε παράσχει στην καταγγελλόμενη το σχετικό στοιχείο στο πλαίσιο προσωπικής/πολιτικής επαφής, και από το ... ως το ... στον πατέρα του καταγγέλλοντος. Ακόμα και αν υποθεθεί ότι ο καταγγέλλων ήταν/είναι κύριος του αριθμού, δεν άσκησε δικαίωμα αντίρρησης.
- 4) Για το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας η καταγγελλόμενη χρησιμοποιεί αποκλειστικά το πολιτικό αρχείο της, που περιλαμβάνει κατάλογο προσωπικών και πολιτικών επαφών και δεν έχει κάνει χρήση καταλόγου από οποιοδήποτε κόμμα ή άλλο φορέα. Ο κατάλογος των προσωπικών επαφών έχει συγκροτηθεί αποκλειστικά από την ίδια από το ... ως σήμερα.
- 5) Αναφορικά με την αλλαγή πολιτικού φορέα με τον οποίο ήταν υποψήφια η καταγγελλόμενη στις εκλογές, η καταγγελλόμενη σημειώνει ότι η χρονική στιγμή της συμπερίληψης των στοιχείων επικοινωνίας των προσωπικών επαφών της στον κατάλογο ή οι προηγούμενες πολιτικές και εκλογικές επιλογές των επαφών αυτών, δεν αποτελούν κριτήριο που προδικάζει την πολιτική και εκλογική στάση τους. Σε κάθε εκλογική αναμέτρηση τα κόμματα και οι υποψήφιοι βουλευτές απευθύνονται σε όλους τους πολίτες και δεν προεξοφλείται η βούληση και η απόφαση των ψηφοφόρων βάσει του τι έχουν ψηφίσει σε προηγούμενες εκλογές. Σε κάθε περίπτωση, η καταγγελλόμενη αναφέρει ότι δεν υπάρχει μεταβολή του υπευθύνου και του σκοπού επεξεργασίας, ούτε και του υποκειμένου των δεδομένων.
- 6) Σχετικά την παροχή δυνατότητας άσκησης του δικαιώματος αντίρρησης με αποστολή απαντητικού δωρεάν μηνύματος SMS (από τον παραλήπτη προς τον αρχικό αποστολέα), η καταγγελλόμενη αναφέρει ότι κάτι τέτοιο δεν είναι τεχνικά εφικτό σύμφωνα με τις εταιρείες αποστολής SMS. Μόνο στις υπηρεσίες 5ψήφιων αριθμών είναι κάτι τέτοιο εφικτό.

Σημειώνεται ότι η Αρχή στο παρελθόν με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2886-1/26-

04-2012, σε συνέχεια δύο καταγγελιών για αποστολή αζήτητης πολιτικής επικοινωνίας με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, είχε ενημερώσει την καταγγελλόμενη αναλυτικά για την υπ' αριθμ. 1/2010 Οδηγία της Αρχής.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, την ακροαματική διαδικασία και αφού άκουσε τον εισηγητή και τον βοηθό εισηγητή, ο οποίος αποχώρησε μετά τη συζήτηση της υπόθεσης και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, μετά από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 στοιχ. 7 του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (εφεξής, Κανονισμός), ο οποίος είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018, ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται *«το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»*.
2. Το ζήτημα, της πραγματοποίησης μη ζητηθεισών επικοινωνιών με οποιοδήποτε μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, για σκοπούς απευθείας εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς, ρυθμίζεται με το άρθρο 11 του ν. 3471/2006 για την προστασία προσωπικών δεδομένων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, μία τέτοια επικοινωνία επιτρέπεται μόνο εφόσον ο συνδρομητής συγκατατεθεί εκ των προτέρων ρητώς. Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 3 του ν. 3471/2006, τα στοιχεία επαφής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αποκτήθηκαν νομίμως, στο πλαίσιο της πώλησης προϊόντων ή υπηρεσιών ή άλλης συναλλαγής, μπορούν να χρησιμοποιούνται για την απευθείας προώθηση παρόμοιων προϊόντων ή υπηρεσιών του προμηθευτή ή για την εξυπηρέτηση παρόμοιων σκοπών, ακόμη και όταν ο αποδέκτης του μηνύματος δεν έχει δώσει εκ των προτέρων τη συγκατάθεση του, υπό την

προϋπόθεση ότι του παρέχεται κατά τρόπο σαφή και ευδιάκριτο η δυνατότητα να αντιτάσσεται, με εύκολο τρόπο και δωρεάν, στη συλλογή και χρησιμοποίηση των ηλεκτρονικών του στοιχείων και αυτό κατά τη συλλογή των στοιχείων επαφής, καθώς και σε κάθε μήνυμα, σε περίπτωση που ο χρήστης αρχικά δεν είχε διαφωνήσει σε αυτή τη χρήση. Εξάλλου, σύμφωνα τις παραγράφους 1 και 4 του άρθρου 13 του ίδιου ν. 3471/2006, ως προς την τήρηση του νόμου αυτού, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει τις αρμοδιότητες του ν. 2472/1997, όπως εκάστοτε ισχύει, και επιβάλλει τις προβλεπόμενες από τον τελευταίο αυτό νόμο κυρώσεις σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του ανωτέρω ν. 3471/2006.

3. Ειδικά για την πολιτική επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών μέσων χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Αρχής σχετικά με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τόσο το άρθρο 11 του ν. 3471/2006, όσο και την Οδηγία 1/2010 της Αρχής για την πολιτική επικοινωνία αλλά και το Γενικό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο οποίος είναι σε εφαρμογή από τις 25 Μαΐου 2018, ισχύουν τα εξής:

Η πολιτική επικοινωνία¹ ενδιαφέρει από την άποψη της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο, προεκλογική ή μη, από πολιτικά κόμματα, βουλευτές, ευρωβουλευτές, παρατάξεις και κατόχους αιρετών θέσεων στην τοπική αυτοδιοίκηση ή υποψηφίους στις βουλευτικές εκλογές, τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τις εκλογές τοπικής αυτοδιοίκησης. Τα πρόσωπα αυτά καθίστανται υπεύθυνοι επεξεργασίας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, άρθρο 4, στοιχ. 7) εφόσον ορίζουν το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας. Για παράδειγμα, όταν οι βουλευτές ή οι υποψήφιοι βουλευτές λαμβάνουν δεδομένα από τα πολιτικά κόμματα και τα επεξεργάζονται για προσωπική τους πολιτική επικοινωνία, καθίστανται και αυτοί υπεύθυνοι επεξεργασίας. Με την ιδιότητα αυτή και με βάση την αρχή της λογοδοσίας²

¹ Βλέπε ορισμό στο άρθρο 1 παρ. 2 της οδηγίας 1/2010 της Αρχής

² Όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παρ. 2 του ΓΚΠΔ

πρέπει να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την τήρηση των υποχρεώσεών τους και των κανόνων επεξεργασίας.

4. Όταν η πολιτική επικοινωνία πραγματοποιείται με χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, μέσω δημοσίων δικτύων επικοινωνίας, όπως είναι η περίπτωση μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), η επικοινωνία προϋποθέτει, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 ν. 3471/2006, όπως ισχύει, την προηγούμενη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, όπως ισχύει. Επισημαίνεται επίσης ότι σύντομα γραπτά μηνύματα (SMS) αποτελούν επίσης μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σύμφωνα με τους ορισμούς του ν. 3471/2006 και της Οδηγίας 2002/58/ΕΚ.
5. Επιτρέπεται η πολιτική επικοινωνία με χρήση ηλεκτρονικών μέσων χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων μόνο εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - (α) Τα στοιχεία επικοινωνίας έχουν αποκτηθεί νομίμως στο πλαίσιο προηγούμενης, παρόμοιας επαφής με τα υποκείμενα των δεδομένων, και το υποκείμενο κατά τη συλλογή των δεδομένων ενημερώθηκε για τη χρήση τους με σκοπό την πολιτική επικοινωνία, του δόθηκε η δυνατότητα να εκφράσει αντίρρηση για αυτή τη χρήση αλλά δεν την εξέφρασε. Η προηγούμενη επαφή δεν είναι απαραίτητο να έχει αμιγώς πολιτικό χαρακτήρα, π.χ. είναι νόμιμη η αποστολή μηνυμάτων όταν τα στοιχεία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου συλλέχθηκαν στο πλαίσιο προηγούμενης πρόσκλησης για συμμετοχή σε κάποια εκδήλωση ή δράση, ανεξαρτήτως του πολιτικού χαρακτήρα της. Αντιθέτως, δεν θεωρείται ότι συνιστά παρόμοια επαφή και δεν είναι νόμιμη η χρήση των ηλεκτρονικών στοιχείων επικοινωνίας προς το σκοπό της πολιτικής επικοινωνίας όταν τα στοιχεία αυτά αποκτήθηκαν στο πλαίσιο επαγγελματικής σχέσης, όπως για παράδειγμα η χρήση του αρχείου πελατών από υποψήφιο βουλευτή.
 - (β) Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τη δυνατότητα να ασκεί το δικαίωμα αντίρρησης με τρόπο εύκολο και σαφή, και αυτό σε κάθε μήνυμα πολιτικής επικοινωνίας. Σε κάθε επικοινωνία απαιτείται να αναφέρεται ευδιάκριτα και σαφώς η ταυτότητα του αποστολέα ή του προσώπου προς όφελος του οποίου αποστέλλεται το μήνυμα, καθώς επίσης

και μια έγκυρη διεύθυνση στην οποία ο αποδέκτης του μηνύματος μπορεί να ζητεί τον τερματισμό της επικοινωνίας.

6. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η καταγγελλομένη, ως υπεύθυνος επεξεργασίας πραγματοποίησε πολιτική επικοινωνία με αποστολή σύντομων γραπτών μηνυμάτων (SMS). Η νομιμότητα της αποστολής εξασφαλίζεται εάν έχουν τηρηθεί τα αναφερόμενα στις ανωτέρω Σκέψεις 4, 5. Από τις απαντήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας προκύπτουν τα εξής:
7. Αναφορικά με τον ισχυρισμό του υπευθύνου επεξεργασίας ότι το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει πρώτα να προσφύγει στον υπεύθυνο επεξεργασίας και μόνο αν δεν ικανοποιηθεί να προσφύγει στην Αρχή, επισημαίνεται ότι η παραβίαση έχει ήδη τελεσθεί με την αποστολή του μηνύματος (είτε πρόκειται για e-mail είτε για SMS), ανεξαρτήτως της άσκησης ή μη εκ των υστέρων των δικαιωμάτων του υποκειμένου ενώπιον του υπευθύνου επεξεργασίας. Σε κάθε περίπτωση δεν αποτελεί προϋπόθεση για την καταγγελία στην Αρχή, η προηγούμενη άσκηση δικαιώματος ενώπιον του υπευθύνου επεξεργασίας.
8. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν προσκόμισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι είχε εξασφαλιστεί η απαιτούμενη προηγούμενη συγκατάθεση του παραλήπτη του μηνύματος SMS, ή ότι είχε υπάρξει προηγούμενη παρόμοια επαφή/επικοινωνία. Επίσης, τα στοιχεία επικοινωνίας του παραλήπτη των μηνυμάτων της καταγγελίας δεν είχαν περιέλθει στην κατοχή του στο πλαίσιο προηγούμενης παρόμοιας επαφής μαζί του. Αντιθέτως, τα προσωπικά του στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δηλώνει ότι είχαν αντληθεί στο παρελθόν από πολιτική εκδήλωση, χωρίς ωστόσο να προσκομίσει σχετικά στοιχεία που να αποδεικνύουν τον ισχυρισμό του αυτόν για την πηγή προέλευσής τους ή ότι είχε ληφθεί η συγκατάθεση από τον τότε κάτοχο του τηλεφωνικού αριθμού. Επί του τελευταίου ισχυρισμού θα πρέπει να επισημανθεί ότι η νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζεται εν προκειμένω στην περίπτωση του πραγματικού χρήστη της τηλεφωνικής σύνδεσης, ανεξαρτήτως του προσώπου στα στοιχεία του οποίου έχει καταχωρηθεί η σύνδεση ή ταυτοποιηθεί σύμφωνα και με όσα γίνονται δεκτά

από τη νομολογία του ΕΔΔΑ στο πλαίσιο ερμηνείας του άρθρου 8 ΕΣΔΑ³. Σημειώνεται επίσης ότι, πέραν της συγκεκριμένης καταγγελίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν προσκόμισε σχετικά στοιχεία ούτε για άλλα πρόσωπα στα οποία απέστειλε μηνύματα πολιτικής επικοινωνίας.

9. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν προσδιόρισε στην Αρχή τον ακριβή αριθμό των μηνυμάτων τα οποία εστάλησαν.
10. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρείχε, στα επίμαχα μηνύματα SMS της καταγγελίας, στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες για τη δυνατότητα να ασκεί το δικαίωμα εναντίωσης.
11. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε πλήρη γνώση του ισχύοντος νομικού πλαισίου για την πολιτική επικοινωνία πολιτικού χαρακτήρα και τις κατευθυντήριες γραμμές της Αρχής που είχαν δημοσιευτεί και αποσταλεί στα πολιτικά κόμματα ήδη από τις αρχές ..., ειδικά αφού στο παρελθόν είχαν υποβληθεί ενώπιον της Αρχής σχετικές καταγγελίες και η Αρχή είχε ενημερώσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας για το νομικό πλαίσιο με σχετικό έγγραφο.
12. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας συνεργάστηκε με την Αρχή απαντώντας στα έγγραφα για διευκρινίσεις, παρέχοντας τις πληροφορίες που ζητήθηκαν και κατά τη συνεδρίαση της Αρχής και στο υπόμνημα που κατέθεσε.
13. Δεν έχει επιβληθεί στο παρελθόν διοικητική κύρωση από την Αρχή στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν. 3471/2006 συντρέχουν οι προϋποθέσεις επιβολής σε βάρος του υπευθύνου επεξεργασίας, με βάση αφενός το άρθρο 13 του ν. 3471/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. β' του ν. 2472/1997 και με το άρθρο του 84 ν. 4624/2019, και αφετέρου το άρθρο 58 παρ. 2 εδ. θ' του Κανονισμού και το άρθρο 15 παρ. 6 του ν. 4624/2019, της διοικητικής κύρωσης, που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας, η οποία κρίνεται αποτελεσματική, αναλογική και αποτρεπτική, συνυπολογίζοντας τα επιβαρυντικά στοιχεία που αναφέρονται στις σκέψεις 7, 8, 9 και 11 της παρούσας και

³ Valentino Acatrinei v. Romania, 18540/04, 25.6.13, § 53' M.N. and Others v. San Marino, 28005/12, 7.7.2015, § 53, Kruslin v. France, 11801/85, 24.4.1990, § 26' Lambert v. France, 23618/94, 24.8.1998' Benedik v. Slovenia, 62357/14, 24.4.2018, §§ 75,112-114.

τα ελαφρυντικά στοιχεία που αναφέρονται στις σκέψεις 10, 12 και 13 της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα:

Επιβάλλει στην Α το αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο που αρμόζει στην συγκεκριμένη περίπτωση σύμφωνα με τις ειδικότερες περιστάσεις αυτής, ύψους δύο χιλιάδων ευρώ (2.000,00) ευρώ, για τις ως άνω διαπιστωθείσες παραβιάσεις του άρθρου 11 του ν. 3471/2006.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου